



### پاسخ قاطع به حمله به ایران

نماینده‌ی جمهوری اسلامی ایران روز سه‌شنبه به وقت محلی در پاسخ به پرسش برخی رسانه‌ها درباره انتشار اخباری مبنی بر اینکه آمریکا در دو روز گذشته از طریق واسطه‌ها پیام‌های متعددی به ایران ارسال کرده و تهران نیز هشدار داده است، گفت: چنین پیام‌هایی رد و بدل نشده است. با این وجود، این سیاست اصولی جمهوری اسلامی ایران است که اگر هر طرفی به خاک ایران یا منافع و اتباع آن خارج از مرزهای ایران حمله کند، با پاسخ قاطع و قوی مواجه خواهد شد.

شبکه قطری الجزیره روز سه‌شنبه به نقل از منابع خود گزارش کرد که واشنگتن طی دو روز گذشته از طریق طرف ثالث بیش از یک پیام به تهران فرستاد. این منابع اعلام کردند: پیام‌های واشنگتن مبنی بر این بود که خواهان جنگ گسترده نیست و همچنین هشدار داد که گسترش جنگ با تحرکات آمریکا همراه خواهد شد.

منابع الجزیره تأکید کردند: ایران در پاسخ اعلام کرد که تهدیدهای واشنگتن غیرقابل پذیرش است و هشدار داد که حمله در داخل خاک ایران خط قرمز است و با پاسخ مناسب همراه خواهد بود. این منابع می‌گویند: ایران در پاسخ خاطرنشان کرد که خواهان جنگ با آمریکا نیستیم اما با هرگونه ماجراجویی‌های واشنگتن با قدرت مقابله خواهد کرد.

یک شبکه آمریکایی نیز گزارش داد: آنهایی که به رئیس‌جمهور بایدن توصیه می‌کنند در پاسخ خود به حمله به پایگاه آمریکا در اردن ایران را نیز هدف قرار دهد، نباید تصور کنند که می‌دانند تهران چه واکنشی نشان خواهد داد و نباید تصور کنند که پیامدهای واکنش ایران قابل پیش‌بینی یا مدیریت خواهد بود.

بنابر گزارش شبکه ام‌اس‌ان‌بی‌سی، جو بایدن روز سه‌شنبه گفت که درباره چگونگی پاسخ آمریکا به حمله روز یک‌شنبه تصمیم گرفته است. هرچند هنوز مشخص نیست که این پاسخ به چه نحوی خواهد بود اما تصور اینکه هرگونه اقدام نظامی ایالات متحده گسترده‌تر از حملات واشنگتن علیه سایت‌های شبه‌نظامیان عراقی و سوری در سه ماه گذشته باشد، دور از ذهن نیست.

این رسانه آمریکایی ادامه داد: این فرضیه وجود دارد که اقدام نظامی ایالات متحده آنقدر دردناک خواهد بود که سران ایران به همان صورتی که واشنگتن می‌خواهد، پاسخ دهند؛ با کنار ایستادن و دستور دادن به گروه‌های مورد حمایت خود در خاورمیانه برای توقف حملات بیشتر علیه نیروهای آمریکایی و تاسیسات در منطقه اما متأسفانه، این یک سناریوی کم‌احتمال است. واکنش ایران ممکن است انتظارات واشنگتن را مخدوش کند. حضور نظامی گسترده واشنگتن در منطقه، درحالی‌که معمولاً به‌عنوان یک منبع قدرت در نظر گرفته می‌شود، ممکن است با ارائه فهرست طولانی اهدافی برای حمله به ایران، آسیب‌پذیر هم باشد. اگر ایران هدف حمله قرار گیرد، این کشور نیز به احتمال زیاد گزینه‌های خود را قبل از پاسخ دادن، بررسی می‌کند و این پاسخ ممکن است فوری نباشد. همچنین ممکن است آن چیزی نباشد که رهبران آمریکایی پیش‌بینی می‌کنند. حدود ۴۵ هزار سرباز آمریکایی مستقر در خاورمیانه باید برای مدت طولانی در حالت آماده‌باش قرار گیرند و نیروهای آمریکایی در عراق و سوریه که از اواسط اکتبر تاکنون بیش از ۱۶۰ بار مورد حمله قرار گرفته‌اند، در معرض بیشترین خطر قرار دارند.

ام‌اس‌ان‌بی‌سی در ادامه گزارش خود به بررسی گزینه‌های ایران برای پاسخ به هرگونه حمله آمریکا پرداخت و نوشت که اقدامات تلافی‌جویانه ایران می‌تواند از استفاده از موشک‌های بالستیک برای حمله به پایگاه‌های ایالات متحده در عراق و سوریه تا استفاده حزب‌الله لبنان از ۱۵۰ هزار موشکی باشد که می‌تواند سراسر اسرائیل را هدف قرار دهد.



وجود دارد، رقابت بین گروه‌های شیعه در عراق است به این معنا که بسیاری از این تحولات کاملاً در چارچوب رقابت‌های درونی احزاب شیعه است که چه کسی راهبری اصلی سیاست در این جریان را در دست داشته باشد.

**۴ به اقدامات احتمالی ایران در روزها و هفته‌های آینده اشاره کردید که احتمالاً با هدف بالایش در میان نیروهای عراقی صورت خواهد گرفت اما با توجه به اینکه در حال حاضر روابط تهران و بغداد نیز در پی حملات موشکی ایران به اربیل عراق دچار تنش شده است و به نظر می‌رسد شاید همین موضوع بر کیفیت حضور و فعالیت نیروی قدس سپاه در این کشور نیز تأثیرگذار باشد، این موضوع چه تأثیری بر اقدامات آتی جمهوری اسلامی ایران خواهد داشت؟**

ایران در حال حاضر در عراق دچار نوعی تناقض بزرگ است و این تناقض بزرگ به شدت برای تهران هزینه‌زا شده است؛ از یک طرف سیاست ایران مبتنی بر نزدیکی به دولت عراق و حمایت از دولت مرکزی بوده که شیعیان هم در آن وزن بالایی دارند و در این سیاست تلاش شده تا مناسبات اقتصادی و سیاسی دو کشور افزایش پیدا کند اما در سوی دیگر روابطی که به‌صورت غیررسمی میان ایران و گروه‌های شبه‌نظامی وجود دارد در بزنگاه‌هایی این حمایت، با آن رویکرد اول یعنی حمایت از دولت مرکزی و روند دولت‌سازی در عراق دچار برخورد و تناقض می‌شود؛ در مواردی بوده که دولت مرکزی در عراق از نوع رفتارهای ایران و نوع مناسباتش با گروه‌های عراقی انتقاد داشته و این تناقض به نظر برای ایران چالش‌برانگیز شده است و تهران باید تصمیم بگیرد در موضوع عراق آیا قرار است سمت گسترش مناسبات رسمی حرکت کنیم یا اینکه سیاست ما مبتنی بر گروه‌های شبه‌نظامی خارج از دولت باشد. به نظر می‌رسد اگر این سیاست با این مدل پیش گرفته شود شاهد اتفاقاتی خواهیم بود که در نهایت باعث افزایش تنش بین دو کشور شود و این می‌تواند برای ایران هزینه‌زا باشد؛ آن هم در جایی که تصور می‌شود عراق کشوری است که ایران در آن نفوذ بالایی دارد اما در سال‌های اخیر شاهد روندهایی هستیم که بعضاً ضد ایران در عراق شکل گرفته و این رزق خطری برای جمهوری اسلامی ایران است و باید تهران را به سمت اصلاح برخی روندها در عراق پیش برد و در نهایت باور من این است که نفع ما در این است که در درجه اول از روند دولت‌سازی در عراق حمایت کنیم و طبیعتاً نزدیکی با گروه‌های عراقی و احزاب عراقی سیاست درستی است اما در نهایت این باید در راستای تقویت روند دولت‌سازی و در غلبه آن باشد چرا که وقتی روابط با این گروه‌ها نزدیک باشد، این گروه‌ها و احزاب زمانی که در روندهای سیاسی مشارکت می‌کنند، آن نفوذ ایران نیز تأمین می‌شود اما اگر تحولات به سمتی برود که این روابط به شکل موازی وجود داشته باشد و دولت مرکزی در عراق نیز از این روابط خشنود نباشد، طبیعتاً این ارتباط برای ایران هزینه ایجاد خواهد کرد و ما هیچ منفعتی را در عراق نخواهیم داشت. عراق کشور بسیار پیچیده‌ای است و وضعیت شیعیان این کشور قابل مقایسه با هیچ کشور دیگری نیست. ما باید این پیچیدگی را درک کنیم و با توجه به قاعده همسایگی و ابعاد امنیتی، موضوع اصلی ما باید تقویت روابط با دولت عراق باشد.

در ماه‌های اخیر، فشار علیه اسرائیل و آمریکا بوده اما این فشار علیه آمریکا، فشاری کاملاً کنترل شده بود چرا که تهران می‌داند واشنگتن هم تمایلی به افزایش تنش ندارد و نباید به سمتی حرکت کند که آمریکا را به سمت رویارویی نظامی پیش ببرد که هدف مدنظر نتانیاهو است و بنابراین آنچه در مرز سوریه و اردن رخ داد، اتفاقی کاملاً غافلگیرکننده برای ایران بود و در روزهای اخیر تلاش شد تا این موضوع رفع و رجوع نشود و این بیانیه نیز نشان از فشار گسترده ایران دارد.

**۴ اگر به تحولات پس از ۱۷ اکتبر بپردازیم، درحالی‌که سایر گروه‌های مقاومت از جمله حزب‌الله لبنان و انصارالله یمن، اسرائیل را به عنوان هدف اصلی اقدامات خود اعلام کردند و اما گروه‌های عراقی و مشخصاً کتائب حزب‌الله از همان ابتدا پایگاه‌ها و مواضع ایالات متحده در این کشور را هدف قرار داد؛ هدف این گروه از این اقدامات چه بود و جز مؤلفه جنگ در غزه و مسئله فلسطین، چه مؤلفه‌هایی در این حملات نقش داشت؟**

یک سوی این رفتارها را باید از بُعد سیاست داخلی در عراق تحلیل کنیم که خب این گروه‌ها از این طریق و با هدف قرار دادن آمریکا در تلاش هستند تا وزن خودشان را در مقابل گروه‌های دیگر، اتفاقاً در میان گروه‌های شیعه ارتقا دهند و به‌نوعی بتوانند مسیر سیاست را در این کشور در چارچوب مدنظر خودشان پیش ببرند. معتقدم بخشی از این مسئله را باید براساس ملاحظات در عراق جست‌وجو کنیم. این گروه‌ها طبیعتاً به دنبال این هستند که آن استراتژی خروج فوری نیروهای آمریکایی را در پیش بگیرند و از این طریق و از این خلأ برای بالابردن وزن خودشان استفاده کنند. ما می‌دانیم حتی در خصوص حضور نیروهای آمریکایی نیز در میان گروه‌های شیعه عراقی اختلاف‌نظر وجود دارد به این معنا که بسیاری از این گروه‌ها در عمل نشان دادند که تمایلی به خروج کامل نیروهای آمریکایی ندارند چرا که این برداشت وجود دارد که طبیعتاً این خروج ممکن است یک خلأ را در عراق شکل دهد و در خلأ گروه‌هایی از این شرایط استفاده کنند و فضای سیاسی عراق را به سمت خودشان بکشانند و وضعیت داخلی این کشور به سمت هرج و مرج بیشتری حرکت کند. به باور من بخشی از این مسئله در راستای همین موضوع است که گروه‌هایی همچون کتائب حزب‌الله این استراتژی را دنبال می‌کنند که از این فضا برای افزایش نقش خودشان در فضای داخلی عراق استفاده کنند و طبیعتاً بحران غزه فرصت بیشتری را برای این‌ها فراهم کرده است. فراموش نکنیم که رقابت اصلی که امروز در عراق

**ایران در حال حاضر در عراق دچار نوعی تناقض بزرگ به شدت برای تهران هزینه‌زا شده است؛ از یک طرف سیاست ایران مبتنی بر نزدیکی به دولت عراق و حمایت از دولت مرکزی بوده که شیعیان هم در آن وزن بالایی دارند اما در سوی دیگر روابطی که به‌صورت غیررسمی میان ایران و گروه‌های عراقی و مشخصاً کتائب حزب‌الله از همان ابتدا پایگاه‌ها و مواضع ایالات متحده در این کشور را هدف قرار داد؛ هدف این گروه از این اقدامات چه بود و جز مؤلفه جنگ در غزه و مسئله فلسطین، چه مؤلفه‌هایی در این حملات نقش داشت؟**

این گروه‌ها، بر سربزنگاه‌ها، رفتارهای متفاوتی را از خود نشان می‌دهند و کتائب حزب‌الله یک مسیر را در پیش می‌گیرد، نتایج با یک سمت می‌رود و عصابات اهل حق تصمیم دیگری می‌گیرد درحالی‌که این‌ها در ظاهر اشتراکات زیادی با هم دارند و الان شاهد هستیم که نسبت ایران با گروه‌های مقاومت از نظر تشکیلات دچار نوعی بحران عدم انسجام شده است و این به شدت می‌تواند برای ایران هزینه داشته باشد. به هر حال این گروه‌ها به‌عنوان متحدین ایران شناخته می‌شوند اما ثابت شده بر سربزنگاه‌ها و در خصوص تصمیم‌های مهم منطقه‌ای، الزاماً هماهنگ با ایران عمل نمی‌کنند و اقداماتی را انجام می‌دهند که تنها هزینه آن متوجه جمهوری اسلامی ایران می‌شود و به نظر می‌رسد این وضعیت در نهایت ایران را به سمت بازتعریف روابط تشکیلاتی خود با گروه‌های مقاومت سوق بدهد و این تکرار و تعدد در نهایت باید به سمت نوعی وحدت تشکیلاتی حرکت کند. در حال حاضر وضعیت گروه‌های عراقی و نسبت آن‌ها با ایران را مناسب نمی‌دانم و بیشتر از آنکه این گروه‌ها به نفع ایران و در راستای منافع آن قدم بردارند، هزینه‌های خود را بر دوش جمهوری اسلامی بار می‌کنند و عدم یختمگی لازم در رفتارها هم کاملاً در گروه‌ها و شخصیت‌های عراقی به چشم می‌خورد. حال این رفتارها را با حزب‌الله لبنان مقایسه کنید که به میزانی از یختمگی رسیده که حتی در برخی موضوعات منطقه و داخل لبنان، این حزب‌الله است که به جمهوری اسلامی ایران مشورت می‌دهد و رویکردهای مدنظر خود را با ایران مطرح می‌کند و رفتار ایران تحت تأثیر ملاحظات این گروه قرار می‌گیرد اما در خصوص مسائل عراق شاهد هستیم که هر روز اتفاقی در گوشه‌ای از این کشور رخ می‌دهد و هیچ انسجامی هم وجود ندارد. معتقدم این وضعیت به‌ویژه تجربه ماه‌های اخیر هم در نهایت ایران را به سمت بازتعریف روابط خود با این گروه‌ها سوق می‌دهد. احتمالاً در ماه‌های آینده شاهد یک تغییراتی در نوع رفتار و تعاملات ایران با این گروه‌ها باشیم و شاید به سمت نوعی بالایش حرکت کنیم که در بزنگاه‌ها، هزینه این‌ها بر دوش ایران نیاید که در این مورد این هزینه به حدی بالا رفته است که در یکی، دو روز اخیر صحبت از حمله نظامی به ایران مطرح شده است و در جایی که ایران به‌طور مستقیم وارد نشده بود اما هزینه آن متوجه ایران شد و عنوان شد احتمال دارد آمریکا در تازگی حمله به پایگاه خود به خاک ایران حمله کند که نشان داد ما وارد وضعیت خطرناکی شده‌ایم و حالا کاملاً مشخص شده که ایران در این برهه تمایل ندارد تنش خود را با آمریکا به حدی برساند که بخواهد سربازان آمریکایی را هدف قرار دهد. استراتژی ایران